

De 'Elternzeit'

Columns - 27 februari 2017 - Auteur: Merlijn Schoonenboom

Het gesprek verloopt geconcentreerd, mijn interviewpartner, een Zuid-Duitse ambtenaar, krijgt er rode koontjes van. Ik kijk heimelijk op mijn horloge: een half uur heb ik nog om haar tot openhartiger uitspraken over het lokale vluchtelingenbeleid te bewegen. Maar dan hoor ik achter me een licht gekerm, de kinderwagen wiebelt. Ik schrik.

Ik geef toe: ik ben wat nerveus deze ochtend. Niet voor het interview, maar voor de baby, mijn zoon van zeven maanden. Weken geleden al had ik deze bijeenkomst gepland, mijn vriendin zou in de tussentijd de baby nemen. Maar nu zit ik hier toch met kinderwagen, met een gespannen *Integrationsbeambte* en twee persmedewerkers voor me.

Vlak voor binnenkomst heb ik nog twintig keer met de kinderwagen over een onverhard grindpaadje heen en weer gereden, precies een halve minuut voor de afspraak is de baby in slaap gevallen. Maar de onrust blijft: gaat hij huilen? Moet ik luiers verschonen tussen de ambtenaren - uitgerekend hier, in Baden-Württemberg, niet de meest geëmancipeerde hoek van het land?

Natuurlijk, ook in Nederland weten werkende ouders soms niet waar ze hun baby nu weer heen moeten brengen. Maar volgens mijn vriendin mag ik best het Duitse systeem van mijn nerveuze situatie de schuld geven. Dat is op het eerste gezicht vreemd. Want anders dan in Nederland trekt de Duitse politiek miljarden euro's uit zodat ouders van jonge kinderen 'werk en gezin beter kunnen combineren'.

Merlijn Schoonenboom verbindt in zijn maandelijkse column persoonlijke ervaringen met bredere maatschappelijke ontwikkelingen in Duitsland

Elterngeld heet het geld dat de staat voor alle ouders overheeft die met verlof willen. Vele gelukkig glimlachende moeders en vaders lopen er inmiddels met hun draagzakken en hun betaalde *Elternzeit* door het land. Maar ondertussen wordt er weinig veranderd aan de traditionele denkwijze rond kinderopvang, meent mijn vriendin. Niet alleen zijn er nog steeds te weinig *Kita's* - crèches - maar ook nemen die meestal geen kinderen jonger dan 12 maanden op. Wie dit toch ergens probeert, wordt als uiterst kindonvriendelijk gezien.

In de praktijk blijkt de *Elternzeit* daarom vooral prettig voor ambtenaren met vaste baan en een traditionele rolverdeling thuis, vindt ze. De man neemt dan twee maanden, zijn vrouw een compleet jaar, en betaald door de staat gaan ze fijn op vakantie naar Thailand. Dat de vrouw op haar werk ondertussen door anderen voorbij wordt gestreefd, lijkt er bij te horen - de hoofdzaak is dat ze gewoon weer op dezelfde plek terug kan keren.

Voor ons freelancers is een jaar eruit, zacht gezegd, niet verstandig. Opdrachtgevers wachten niet. Onze oplossing: de baby moet dan het eerste jaar gewoon maar mee, vooral met z'n moeder. Dat kan in onze woonplaats Berlijn zijn, maar ook op haar werkreizen.

Ik klaag over het algemeen niet, want mijn rol daarbij is niet slecht. Verdeeld over twee kinderen heb ik als begeleidend babysitter inmiddels een stuk of vijf landen bezocht, van Finland tot Italië, van jeugdherberg tot luxe-hotel met zwembad. Schrijven kan ik overal, hadden we bedacht, en, als ik op een bepaalde locatie op onderzoek wil, springt mijn vriendin wel even in, zoals deze keer in Stuttgart.

De ochtend, een paar uur voor mijn interview, begint zelfs ontspannen. Een bevriende Duitse arts in *Elternzeit* is aan het ontbijtbuffet aangeschoven, ook met baby. De serveersters lachen ons vertederd toe, de arts vertelt lyrisch hoe 'fijn het is om zich nu volledig op de vaderrol te kunnen concentreren'. Ik zou het graag willen bevestigen, maar ik krijg een sms. 'Sorry, sorry, het kan écht niet anders'; de baby moet nu toch met mij mee.

Eerst glundert de ambtenaar nog als ze me met kinderwagen ziet aankomen - 'het geeft u als man zóveel sympathie-punten', zegt ze. Maar midden in het interview, net bij de preciaire kwestie van de uitgezette Afghanen, wordt het gekerm in de kinderwagen luider, het schudden wilder. Even lijkt het gesprek voortijdig voorbij te zijn. De ambtenaar raakt haar draad kwijt en ik probeer met een extra zangerige toon mijn vragen te stellen.

En dan ineens is alles weer stil. Een uur later staan we weer buiten, het lokale vluchtelingenbeleid is opgetekend. Ook deze keer is het allemaal net weer gelukt - de baby wordt vrolijk wakker.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/20313/de-elternzeit>